

OBČASNÍK SPUSA

BŘEZEN 2016

číslo 3.

SPOLEČNOST PŘÁTEL USA – THE SOCIETY OF FRIENDS OF THE USA

ČESKO-AMERICKÝ KLUB – THE CZECH-AMERICAN CLUB

POBOČKA PRAHA – hlavní město

Díky laskavosti našeho Vzdělávacího střediska pokračuje **výuka angličtiny**, nyní však každý pátek od 15 do 16ti hodin. Pak někdy následuje **kulturní program** s přátelským posezením. Program bývá oznámen samostatně. Těšíme se na Vaši účast.

Spojené státy americké – United States of America – (USA)

Státy	Alabama • Aljaška • Arizona • Arkansas • Colorado • Connecticut • Delaware • Florida • Georgie • Havaj • Idaho • Illinois • Indiana • Iowa • Jižní Dakota • Jižní Karolína • Kalifornie • Kansas • Kentucky • Louisiana • Maine • Maryland • Massachusetts • Michigan • Minnesota • Mississippi • Missouri • Montana • Nebraska • Nevada • New Hampshire • New Jersey • New York • Nové Mexiko • Ohio • Oklahoma • Oregon • Pensylvánie • Rhode Island • Severní Dakota • Severní Karolína • Tennessee • Texas • Utah • Vermont • Virginie • Washington • Wisconsin • Wyoming • Západní Virginie
Federální distrikt	District of Columbia
Autonomní ostrovní území	Americká Samoa • Americké Panenské ostrovy • Guam • Portoriko • Severní Mariany
Ostrovní území pod přímou správou vlády USA	Menší odlehlé ostrovy USA: Bakerův ostrov • Howlandův ostrov • Jarvisův ostrov • Johnstonův atol • Kingmanův útes • Midwayské ostrovy • Navassa • atol Palmyra • Wake

Americké Panenské ostrovy, United States Virgin Islands

Hlavní město: Charlotte Amalie; rozloha 346km²; nejvyšší bod Crown Mountain (474m n.m.); časové pásko: - 4; obyvatelstvo: 112.000.

Americké Panenské ostrovy jsou skupinka ostrovů v Karibském moři, které jsou nezačleněným územím Spojených států amerických. Tyto ostrovy jsou geograficky součástí Panenských ostrovů. Americké Panenské ostrovy sestávají ze tří hlavních ostrovů: Sv. Tomáše (83 km², 52 000 obyvatel, 2014), Sv. Jana (49 km², 4 300 obyvatel) a St. Croix (Sv. Kříže, 218 km², 54 000 obyvatel). **Je to jediné místo ve Spojených státech, kde se jezdí vlevo.**

Panenské ostrovy byly původně osídleny Ciboneji, Kariby a Arawaky. Ostrovy byly pojmenovány Kryštofem Kolumbem na jeho druhé cestě v roce na Sv. Uršulu. Více než 300 let byly ostrovy v područí evropských mocností, Španělska, Británie, Nizozemska, Francie, Maltézských rytířů a Dánska, nejdéle však byly pod správou Dánska jako Dánská Západní Indie.

Dánská Západníindická společnost se usadila na Sv. Tomáši v roce 1672, na Sv. Janu v roce 1694 a odkoupila St. Croix od Francie v roce 1733. Ostrovy se staly dánskou královskou kolonií v roce 1754, jejich název v dánském překladu je *Jomfruøerne*. Cukrová třtina sklizená otroky poháněla ekonomiku ostrovů během 18. století a začátku 19. století, až do zakázání otroctví guvernérem Peterem von Scholtenem 3. července 1848.

Během námořní války v 1. světové války se Spojené státy obávaly, že by ostrovy mohly být obsazeny Němci jako námořní základna. Znovu tedy nabídly Dánsku odkup ostrovů. Po několika měsících jednání byla odsouhlasena kupní částka 25 milionů dolarů. Následné referendum, uspořádané v roce 1916, potvrdilo s velkým rozdílem prodej ostrovů. Jednání bylo tedy nakonec ratifikováno 17. ledna 1917, kdy USA a Dánsko podepsaly dohodu. USA převzaly ostrovy 31. března, kdy teritorium přejmenovaly na Americké Panenské ostrovy.

Americké občanství bylo uděleno obyvatelům ostrova roku 1927.

Na Amerických Panenských ostrovech hraje hlavní roli turistika. Ostrovy navštíví zhruba 2 miliony návštěvníků ročně, z nichž mnoho navštíví ostrovy při okružních plavbách. Výrobní sektor sestává z rafinérství, textilního průmyslu, výroby rumu, elektroniky a farmaceutiky. Zemědělský sektor je malý. Většina potravin je dovážena. Míra mezinárodního obchodu je nízká, ale rostoucí součástí ekonomiky. Hovensa, jedna z největších rafinerií, je na ostrově St. Croix.

Ostrovy jsou často vystaveny tropickým bouřím a hurikánům. V minulosti způsobily značné škody hurikán Hugo 1989 a hurikán Marilyn 1995.

Magens Bay, St. Thomas

Charlotte Amalie, St. Thomas

Vlajka

Znak

Poloha

Guam; The Territory of Guam; Guåhan; Guam

Hlavní město: Hagåtña; rozloha: 542 km²; nejvyšší bod: Maunt Lamlam (406 m n.m.); časové pásmo: + 10; obyvatelstvo: 161.000.

Guam je ostrov ležící v severozápadní části Tichého oceánu. Je nejjižnějším ostrovem ze souostroví Mariany. Spadá mezi nezačleněná území Spojených států amerických.

Historie: Mezi roky 1667 a 1898 byl Guam součástí Španělské Východní Indie. Po porážce Španělska ve španělsko-americké válce připadl ostrov Spojeným státům americkým. Na podzim 2013 bylo na ostrov shozeno 2000 otrávených myší, která by měly řešit invazi hadů bojgy hnědé.

Geomorfologie: Ostrov leží v oblasti tropicko-mořského klimatu, kde je obvykle velmi teplo a vlhko. Podnebí je ovlivňováno severovýchodními pasáty, které zapříčiňují suché roční podnebí od ledna do června a deštivé roční období je zde od července do prosince. Vliv oceánu se projevuje také na malých sezónních rozdílech teplot. Povrch ostrova je sopečného původu, který je obklopen korálovým útesem s relativně plochými korálovými plošinami a příkrými pobřežními rovinami na severu. V jižní části ostrova se nachází oblast s horami a v centrální oblasti s nízkými kopci. Nejvyšší hora ostrova Mount Lamlam ční do výšky 406 metrů. Ostrov Guam leží poblíž Mariánského příkopu. Pobřežní linie má celkovou délku 125,5 kilometrů.

Vlajka

Znak

Poloha

Portoriko; Estado Libre Asociado de Puerto Rico; Commonwealth of Puerto Rico

Hlavní město: San Juan; rozloha: 9.104km²; počet obyvatel: 3 910 000;

Portoriko (*španělsky Puerto Rico* – bohatý přístav) je nezačleněné území Spojených států amerických, ležící v Karibském moři mezi ostrovy Hispaniola a souostrovím Malých Antil. Má rozlohu 9 104 km², a asi 4 miliony obyvatel.

Obyvatelé jsou Portorikánci, na ostrově se nenacházejí téměř žádné národnostní menšiny, vyjma kontinentálních Američanů. Portoriko je jediným územím USA, kde se mluví výhradně španělsky. Ačkoliv je jako úřední jazyk stanovena také angličtina, téměř nikdo ji zde nepoužívá. Na Portorikánce vždy v USA hleděli jako

na občany nižší kategorie, proto se úřady ve Washingtonu pokusily povýšit ostrov na 51. stát USA. Místní ale odmítli, protože by museli platit daně. Početná komunita Portorikánců žije také v New Yorku.

Občané Portorika **jsou zároveň občany USA**. Kvůli tomu, že Portoriko ale není státem USA, tak žádný občan Spojených států, který je rezidentem na jeho území **nemá právo** volit ani do jedné z komor federálního parlamentu a ani volit prezidenta Spojených států (toto omezení platí pro VŠECHNY občany USA, kteří jsou v době voleb rezidenty Portorika, i když pocházejí z jiné části země). Pokud se ale občan Portorika přestěhuje jinam na planetě (například na území jednoho z 50 států USA, nebo třeba do Evropy), tak právo, volit prezidenta USA a federální parlament, automaticky nabývá. Tato situace je analogická k dalším územím Spojených států, která nejsou jedním ze členských států, nebo federálním distriktem (v současné době pouze Washington D.C., který byl ve stejné situaci od roku 1801 až do roku 1961, kdy byla jeho obyvatelům přiznána volební práva 23. dodatkem k federální ústavě).

Dne 6. listopadu 2012 se konalo na ostrově nezávazné referendum, v kterém se obyvatelé Portorika těsnou většinou vyslovili pro status plnohodnotného státu USA.

Historie: Po objevení Ameriky Evropany se Portoriko stalo španělskou kolonií, kteří v 16. století na ostrově zřídili generální kapitanát Portoriko. V roce 1898 proběhla Španělsko-americká válka, ve které Španělsko prohrálo. Portoriko se spolu s Kubou, Filipínami a Guamem stalo kolonií USA. V roce 1950 došlo v městě Ponce k rebelii usilující o osamostatnění Portorika, ale ta byla pohotovou americkou armádní akcí rychle potlačena.

Geografie: Portoriko je nejmenší z ostrovů Velkých Antil. K Portoriku náleží i několik blízkých menších ostrovů - východně od hlavního ostrova se nalézá ostrov Mona, na západ pak Culebra a Vieques. Svoji rozlohou 9 104 km² je 3. největším ostrovem USA a 82. největším na Zemi. Reliéf je převážně hornatý, v centrální části ostrova se rozprostírá pohoří Sierra Central, ve kterém se nachází nejvyšší bod celého ostrova - Cerro de Punta (1 339 m n. m.). Severní pobřeží je vlhké a porostlé bujnou vegetací, zatímco na jihu ostrova panuje sušší klima.

Ekonomika: Portorická ekonomika byla tradičně postavená na zemědělství – vyváží se cukrová třtina, káva, cukr, banány do USA. Dále se zde také nachází většina odvětví lehkého i chemického průmyslu, zpracovávajícího základní suroviny (např. ropu a plyn), ale i výroba elektroniky, textilu apod. Podniky ze Spojených států využívají výhodu nižších mzdových nákladů, díky jejich pomoci i podpory ze strany vlády je životní úroveň na ostrově na přijatelné úrovni.

Obyvatelé nemusejí platit federální daně, dostávají však federální dávky. Země je v dlouhodobém deficitu vládních rozpočtů.

Země je závislá jak na ropě tak zemním plynu. Její roční energetická produkce a spotřeba se pohybují okolo 24 resp. 23 TWh. Portoriko, zejména jeho jihovýchodní pobřeží, leží blízko studené části atlantického termohalinního výměníku, což vytváří ideální podmínky pro instalaci (anglicky)oceánského převodníku hydrotermální energie.

Doprava: Na ostrově existuje pouze nákladní železniční doprava, vše ostatní je přepravováno silničně (90 % silnic má pevný povrch), částečně letecky – Portoriko disponuje 8 letišti. Ta se nacházejí hlavně ve větších městech. Od roku 2005 je v hlavním městě provozován Tren Urbano (metro).

vlajka

znak

poloha

Severní Mariany; Společenství Severních Marian; Commonwealth of the Northern Mariana Islands

Hlavní město: Capitol Hill; rozloha: 477 km²;

časové pásmo: +10; počet obyvatel: 53.883 (2010); celkem 14 ostrovů.

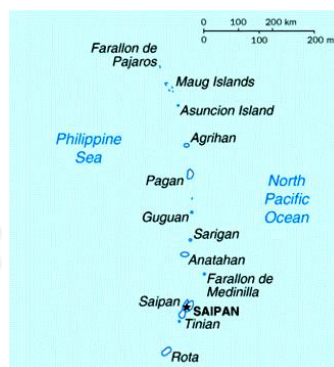
Severní Mariany (anglicky *Northern Mariana Islands*) jsou stát, který je volně přidružen k USA. Tvoří ho 16 ostrovů ležících v západní části Tichého oceánu, v tropickém klimatickém pásmu. Hlavním městem je Capitol Hill na ostrově Saipan.

Vlajka

znak

Mapa Severních Marian

Amerika Samoa; American Samoa

Hlavní město: Pago Pago (Fagafogo); rozloha: 199km²; počet obyvatel: 64.869; nejvyšší bod: Lata 966 m n.m.

Americká Samoa (anglicky American Samoa) jsou 4 ostrovy v souostroví Samojských ostrovů, součást území USA a v jejich rámci nezačleněné území. Má rozlohu 199 km² a žije zde 70 000 obyvatel. Hlavním městem je Pago Pago, avšak úřad vlády se nachází ve Fagatogu. Obě města se nacházejí na největším ostrově Tutuila. U přístavu Pago Pago se nachází vojenská základna. Loví a zpracovávají se zde ryby, vyrábí kopra a pěstuje ovoce. Prezidentem je Barack Obama.

Administrativní členění: 3 okresy (které se skládají ze 77 ostrovů), a to: východní (na ostrově Tutuila), západní (na ostrově Tutuila), Manua (ostrov), neorganizované ostrovy, a to: Rose (atol), Swains (Olosenga) (ostrov).

Obyvatelé: Američtí Samoané **nemají status občana ale obyvatele Spojených států** amerických. Člověk narozený na území Americké Samoy automaticky nezískává občanství Spojených států amerických. Samoané **nemohou volit** amerického prezidenta. Nemohou vykonávat jakoukoli práci v americkém vládním úřadu.

Mezi obyvateli je největší procento vojenských rekrutů i vojenských veteránů v celých USA. 95 % obyvatel je obězních.

Vlajka

Znak a dole vpravo poloha

Bakerův ostrov je neobydlený atol asi v polovině cesty z Austrálie na Havaj. Je tam přírodní rezervace.

Howlandův ostrov je neobydlený atol a je nejbližším sousedem Bakerova ostrova. Byl také znám jako Worth Island.

Jarisův ostrov je rovněž neobydlený atol v polovině cesty z Havaje na Cookovy ostrovy. Je také znám jako Bown ostrov.

Johnstonův atol je také neobydlený. Je v severní část Tichého oceánu asi 1320km jihozápadně od Honolulu.

Kingmanův útes patří od roku 1922 USA. Je 61km severozápadně od Palmyry. V období 1937 – 1938 byl používán jako noční zastávka pro hydroplány na cestě mezi Havají a Americkou Samou.

Midwayské ostrovy jsou dobře známé z bitvy i Midway během 2. světové války.

Navassa je neobydlený ostrov v Karibiku asi 56km na západ od Haiti, která si ho rovněž nárokuje.

Wake je korálový atol v severní části Tichého oceánu.

Dovolují si připomenout možnost placení členských příspěvků. Můžete osobně nebo přímo na náš účet, který má čís: 135 135 383/ 0300 Poštovní spořitelny, tj. kdekoliv na poště nebo z bankomatu. Současně připomínám i prosbu na zaslání článků, nebo podkladů pro náš Občasník.

Za Pražskou pobočku (nyní pobočný spolek) Petr Jílek